

Szkolenie dla koordynatorów ogólnopolskiego programu
edukacyjnego Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Twoje Dane -
Twoja Sprawa” 24 - 25 października 2024 r.

Szkolenie dla koordynatorów ogólnopolskiego programu edukacyjnego Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Twoje Dane - Twoja Sprawa”

Szkolenie dla koordynatorów ogólnopolskiego programu edukacyjnego Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Twoje Dane – Twoja Sprawa” 24 – 25 października 2024 r.

24 – 25 października 2024 r.

Posted on 2024-10-31

Dwudniowe szkolenie przeznaczone było dla nauczycieli i dyrektorów, biorących udział w tegorocznej, XV edycji Programu.

Poruszono kwestie związane z ochroną danych osobowych w sektorze oświaty oraz w szczególności tematy dotyczące ogromnej potrzeby zabezpieczenia wizerunku dzieci i młodzieży. Celem szkolenia było ukazanie konsekwencji publikacji danych dotyczących młodych osób, a także przedstawienie konkretnych narzędzi i metod pracy z uczniami, aby mogli oni stać się bardziej świadomymi i kompetentnymi użytkownikami internetu.

Szkolenie otworzyła Agnieszka Grzelak, zastępczyni prezesa UODO. W swoim wystąpieniu zaznaczyła, że we współczesnym, szybko rozwijającym się pod względem technologicznym świecie, dane są bezcenne. Brak odpowiedniej reakcji na naruszenie ochrony danych osobowych może skutkować powstaniem szkód majątkowych lub niemajątkowych dla osób fizycznych, takich jak kradzież lub sfalszowanie tożsamości, a w rezultacie straty finansowe, pogwałcenie prywatności i szereg negatywnych konsekwencji psychologicznych dla osoby, której dane dotyczą.

Istotne jest także, aby być dobrze poinformowanym i umieć podejmować odpowiednie kroki, by chronić swoje dane osobowe, ponieważ przetwarzanie danych osobowych jest zjawiskiem dotyczącym wielu dziedzin naszego życia.

Jak realizujemy Program

Realizacja Programu wspomaga w skutecznej ochronie danych osobowych dzieci i młodzieży, ale również podnosi świadomość dorosłych. Placówki zgłoszone do Programu otrzymują od Urzędu materiały edukacyjne – na ich podstawie nauczyciele przekazują wiedzę najmłodszym podczas lekcji poświęconym ochronie danych czy wspólnie realizowanych inicjatyw, często angażujących całe społeczności szkolne.

Materiały edukacyjne zawierają m.in. informacje dotyczące zasad ochrony danych osobowych i scenariusze lekcji, przygotowują nauczycieli do kształtowania odpowiedzialnych i otwartych postaw wśród uczniów.

To pierwsze spotkanie dla koordynatorów Programu, tymczasem przez cały cykl jego trwania przewidziano wiele innych aktywności: webinarium, szkoleń, celebrację Dnia Ochrony Danych Osobowych, lekcji online dla dzieci, konkursów. Ostatnim etapem Programu jest przygotowanie raportu ewaluacyjnego z podjętych w jego czasie działań.

Każdy uczestnik Programu ma zapewnione:

- bezpłatne szkolenia w ramach doskonalenia zawodowego,
- wsparcie ekspertów Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- bezpłatne materiały edukacyjne służące wprowadzeniu nowych treści podczas zajęć z uczniami.

Sharenting, parental trolling i

inne zagrożenia, których chcemy uniknąć

Nadmierne udostępnianie zdjęć, filmów, informacji o dzieciach przez rodziców albo treści uwłaczających ich godności to zagadnienia, z którymi na co dzień mierzą się najmłodszy, których problem ten bezpośrednio dotyczy, ale również takie instytucje publiczne jak UODO, NASK czy Centralne Biuro Zwalczenia Cyberprzestępczości. Zaproszeni goście mogli zaprezentować wspomniane problemy ze swojej perspektywy.

CBZC jako jednostka organizacyjna Policji służy zwalczaniu cyberprzestępczości. Zajmuje się zapobieganiem włamaniom na konta, phishingiem, spoofingiem (podszywanie się pod inne urządzenie lub innego użytkownika w sieci), wyciekami danych, oszustwami za pośrednictwem portali społecznościowych, ogłoszeniowych i e-maili.

Spośród wszystkich zadań jej najwyższym priorytetem jest walka z wykorzystywaniem seksualnym dzieci w internecie. Nierzadko przestępcy seksualni wymieniają się zdjęciami dzieci publikowanymi w sieci – pochodzą one z portali społecznościowych, a więc ze źródeł powszechnie dostępnych, co pokazuje jak duże są możliwości wykorzystania informacji w sposób niezgodny z intencjami rodziców.

Organy ścigania nie mogą ustępować cyberprzestępcom zarówno w technologii, jak i w metodach stosowanych przez hakerów, którzy z powodzeniem korzystają ze środków, jakie daje sztuczna inteligencja. Stosują m.in. takie zaawansowane techniki manipulacji treściami multimedialnymi jak deep fake czy lip sync przy użyciu AI i głębokiego uczenia maszynowego.

W kontekście obrony przed atakami cyberprzestępców niezwykle ważne jest zachowanie

Szkolenie dla koordynatorów ogólnopolskiego programu edukacyjnego Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Twoje Dane – Twoja Sprawa” 24 – 25 października 2024 r.

cyfrowej higieny: nieudostępnianie komputera innym osobom, stosowanie uwierzytelniania dwuetapowego, stosowanie aktualnego i skutecznego oprogramowania antywirusowego.

Koordinatorzy Programu biorący udział w szkoleniu mogli posłuchać o sposobach bezpiecznego wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji. Jak podkreślono: „Każdy system sztucznej inteligencji w jej cyklu życia powinien spełniać łącznie trzy warunki – być zgodny z prawem, zawierać zasady i reguły etyki dla godnej zaufania sztucznej inteligencji oraz być bezpieczny i odporny technicznie”.

Z kolei przedstawicielka NASK zaprezentowała zatrważające statystyki dotyczące zjawiska sharentingu w Polsce:

- 40% polskich rodziców udostępnia online zdjęcia i filmy z życia ich dzieci;
- 21% rodziców zamieszcza w sieci takie materiały raz w tygodniu lub częściej;
- 61% robi to raz w miesiącu lub częściej;
- roczna liczba publikacji wynosi średnio 72 zdjęcia i 24 filmy;
- 42% rodziców przyznało, że udostępnia zdjęcia szerszej grupie (bliskim i znajomym), jednak liczącej nie więcej niż 200 osób;
- 20% rodziców dzieli się zdjęciami z dalszymi znajomymi i osobami, których nie znają (ponad 200 osób);
- 23,6 % nastolatków czuje zawstydzenie tym, co rodzice publikują o nich w internecie.

Prelegentka przytoczyła rady, które warto zastosować, jeśli publikujemy zdjęcia zawierające wizerunek dzieci: „Ustaw na swoim profilu w mediach społecznościowych pokazywanie swoich wpisów wyłącznie zaufanej grupie odbiorców; nie publikuj nigdy nagich lub półnagich zdjęć swoich dzieci; nie zamieszczaj kompromitujących dziecko materiałów – gdy widać je w kłopotliwej sytuacji; pytaj o zgodę dziecka, także małego, przed publikacją w sieci zdjęć i nagrań, na których występuje. Nawet 4-latek powinien czuć, że ma wpływ na swój wizerunek. Pamiętaj o przyszłości dziecka i jaki na nią może mieć wpływ materiał, umieszczany dzisiaj w internecie”.

Szkolenie dla koordynatorów ogólnopolskiego programu edukacyjnego Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Twoje Dane – Twoja Sprawa” 24 – 25 października 2024 r.

Podobne wskazówki znajdziemy w poradniku, który powstał we współpracy Urzędu z Fundacją Orange „Wizerunek dziecka w internecie. Publikować czy nie?”. Jest on wsparciem dla placówek, organizacji i wszystkich dorosłych w dbaniu o lepszą ochronę dzieci w erze cyfrowej. Publikacja zdjęć dzieci w sieci to odpowiedzialność, która wymaga rozwagi, aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo oraz poszanowanie ich prawa do prywatności w przyszłości.

Regulacje prawne służące prywatności najmłodszych W czasie szkolenia omówiono wytyczne Rady Europy, między innymi te dotyczące realizacji zasad praw dziecka w placówkach oświatowych. Przytoczono główne zadania Europejskiej Rady Ochrony Danych, czyli przede wszystkim wydawanie zaleceń, wytycznych oraz określanie najlepszych praktyk dotyczących istotnych kwestii stosowania RODO w celu wyjaśniania prawa i promowania jednolitej wykładni unijnych przepisów, wspieranie współpracy pomiędzy krajowymi organami nadzorczymi czy przyjmowanie wiążących decyzji skierowanych do Komisji Europejskiej lub do krajowych organów nadzorczych. Przybliżono również działania Grupy Roboczej ds. Edukacji Cyfrowej oraz inicjatywę hiszpańskiego organu nadzorczego w obszarze weryfikacji wieku.

Ciekawym punktem szkolenia było wystąpienie reprezentanta infolinii UODO, który przybliżył odpowiedzi na najczęściej zadawane Urzędowi pytania dyrektorów, nauczycieli oraz rodziców związane z ochroną danych osobowych i wizerunku dzieci w szkołach oraz dotyczące obowiązku informacyjnego w sektorze oświaty. Opowiedział nam o problemach w oświacie z punktu widzenia monitoringu szkolnego, rozpowszechniania wizerunku uczniów oraz tego jak prawidłowo udzielać zgody na publikację wizerunku. Nie zabrakło powołań na odpowiednie regulacje prawne i wniosków, jakie z nich płyną w związku z pytaniami zadawanymi infolinii UODO.

Wyjdźmy poza schemat

Co roku na laureatów konkursu organizowanego w ramach Programu na najciekawszą inicjatywę edukacyjną czeka statuetka „Złotego Pióra”. Innym specjalnym wyróżnieniem, które zdarzyło nam się wręczyć za innowacyjne metody prowadzenia zajęć i praktyczne przybliżanie uczniom problematyki ochrony danych osobowych była nagroda im. Michała Serzyckiego.

Nauczycielki, autorki zwycięskich inicjatyw opowiedziały o swoich działaniach i lekcjach z zakresu ochrony danych osobowych w swoich placówkach. Jak w praktyce wygląda realizacja założeń Programu „Twoje dane – Twoja sprawa” w szkołach? Jak zaplanować i przeprowadzić dziania edukacyjne, aby zainteresować uczniów tematyką ochrony danych i wizerunku? Pomysłowość prowadzących była imponująca i z pewnością będzie inspiracją dla kolejnych uczestników Programu.

Do najbardziej fascynujących lekcji należała ta, podczas której uczniowie wcielali się w rolę detektywa agencji, rozwiązując kryminalną zagadkę. Śledztwo zostało podzielone na kilka etapów. Po każdym z nich uczniowie mieli możliwość sprawdzić swoją znajomość mitologii greckiej, a także rozpoznać, na ile poprawnie analizują fakty i wnioskuje na podstawie dostępnych informacji.

Fabulę gry stanowiła współczesna wersja mitu o Syzyfie. Wzbogacono ją treściami z zakresu ochrony danych osobowych i prawa do prywatności. Dzięki oryginalnemu pomysłowi na przedstawienie i wyjaśnienie pojęć z obszaru ochrony danych osobowych i aktywizującej uczestników formule spotkania, młodzież mogła przyswoić wiele praktycznych informacji, pomocnych w codziennej ochronie ich danych osobowych.

To, co jednak najbardziej urzeka w wypowiedziach nagrodzonych koordynatorów Programu, to empatia, podmiotowe traktowanie uczniów i prawdziwa, czuła troska o ich

Szkolenie dla koordynatorów ogólnopolskiego programu
edukacyjnego Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Twoje Dane -
Twoja Sprawa” 24 - 25 października 2024 r.

bezpieczeństwo i prawa. Bez tych elementów żadne wykłady i szkolenia nie przyniosą rezultatu. To podstawa, na której stoi Program „Twoje dane - Twoja sprawa” i wszelkie inicjatywy z nim związane.